

Gratulálunk Gyivicsán Annának!

Tisztelt Professzor Asszony! Kedves Anna!

Fogadd el a BARÁTSÁG őszinte jókívánságait: erőt s további jó egészséget kívánunk! Azért most, mert január 15-én, amikor családod, barátaid és munkatársaid ünnepelni fognak, folyóiratunk napra pontosan két megjelenése között lesz. Az alábbi méltatást a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetének jelenlegi igazgatónöje írta rólad, amely Intézetet – a Te irányításod idején – a BARÁTSÁG első évfolyamának második számában mutattuk be.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Szláv Filológiai Tanszékének egyetemi professzora, a jeles művelődés- és néprajzkutató szlovakista, Gyivicsán Anna, januárban ünnepli hetvenedik születésnapját.

A professzor asszony 1940-ben született, Tótkomlóson. A békéscsabai szlovák gimnáziumban érettségizett, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán, szerzett diplomát szlovák nyelv és irodalom, illetve történelem szakokon. Első munkahelye 1963-tól a szegedi Juhász Gyula Főiskolán volt. 1967-től a Közép-Európai Társadalomtudományi Intézetben, majd 1969-től a Kulturális Minisztériumban, 1974-től pedig az ELTE BTK oktatójaként dolgozott. 1990-ben a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetének alapító tagja, s 2002-ig az első igazgatónöje, s attól kezdődően tudományos főtanácsadója. Létrejöttétől a tagja az intézet Tudományos Tanácsának is.

Az ELTE BTK Szláv Nyelvészeti Doktori Iskolájának professzora, sok doktori disszertáció konzulense, opponense. (E sorok írója is köszönettel tartozik a munkáját segítő véleményért, tanácsokért.)

Gyivicsán Anna, 1975-ben szerzett egyetemi doktori címet. Dolgozata, a „*Spoločenské a kultúrne postavenie Slovákov v Maďarsku a inštitúcie 1958-1968*”, a magyarországi szlovákok társadalmi és kulturális helyzetével, valamint intézményeik sorsával foglalkozott. 1989-ben védte meg kandidátusi disszertációját „*Anyanyelv – kultúra – közösség. A magyarországi szlovákok*” címmel, amely később szlovák nyelven is megjelent (*Jazyk – kultúra – spoločensvo. Etnokultúrne premeny na slovenských ostrovoch*). A *Vzťah jazyka a kultúry, dvojjazyčná kultúra* (A nyelv és a kultúra viszonya, kétnyelvű kultúra) című szociolingvisztikai értekezésével 1997-ben a nyelvtudomány habilitált doktora lett.

Tudományos tevékenysége során a magyarországi szlovákok kultúrájával, történelmével, irodalmával és nyelvvel foglalkozott, foglalkozik. A szlovák és a magyarországi szlovák népi, egyházi, illetve magas kultúrát egyaránt vizsgálta. A többségi és kisebbségi kultúrák kölcsönhatásáról, az akulturációs folyamatokról, kulturális konfliktusokról, az egyház

és kisebbség, a nemzetiség és gazdaság, a nyelv és a kultúra viszonyáról, a kétkultúrájúsról, valamint a multikulturalitásról is igen fontos tanulmányokat írt.

Magyarország első modern szlovák kutatónöjének tudományos, pedagógiai és szervező tevékenysége is rendkívül gazdag, sokrétű s elismerésreméltó. Gyivicsán Anna tizenkét könyvet, monográfiát, és számos tanulmányt írt szlovák és magyar nyelven. Sok könyv szerkesztője, társszerkesztője, recenzense. Legfontosabb művei: *Anyanyelv, kultúra,*

közösség (Budapest 1993.), *Jazyk, kultúra, spoločensvo* (Békéscsaba – Budapest, 1999.). *A nemzetiségi lét és kultúra dimenziói* (Békéscsaba, 2003.) és a *Dimenzie národnostného bytia a kultúry* (Békéscsaba, 2002.) szintén alapműnek, a szlovák nemzetiségről szóló „kötelező olvasmánynak” számítanak. *A magyarországi szlovákok, The Slovaks of Hungary, Slováci v Maďarsku* (Budapest 1997., 1998., 1999.) című könyveit társszerzőként Krupa Andrással készítette, akinek a közel-múltban 75. születésnapját ünnepeltük.

Gyivicsán Anna, aki 1990-1996 között a Magyarországi Szlovákok Szövetségének elnöke volt, jelenleg is több jelentős társadalmi tisztséget tölt be. A Szlovák Tudományos Akadémia Etnológiai Intézete Tudományos Tanácsának, az Magyar Tudományos Akadémia Néprajzi Bizottságának és Habilitációs Vizsgabizottságának tagja, a Magyar Néprajzi Társaság és a Szlovák Néprajzi Társaság tiszteletbeli tagja. A *Slovenský národopis* és a *Néprajzi Revue* szerkesztőbizottságának is munkatársa, a *Národopis Slovákov v Maďarsku* szerkesztője, ill. társszerkesztője. Elnöke az Eötvös Collégiumért Alapítvány és a Lipa MSZSZ Közhasznú Alapítvány kuratóriumának.

Kiemelkedő munkásságát számos kitüntetéssel – *Pro Ethnographia Minoritatum, Pro Minoritate, Pro Renovanda Cultura Hungariae, Pázmány Péter-díj, Za našu národnosť, Zlatá medaila Cyrila a Metóda* – ismerték el itthon és Szlovákiában. *Tótkomlós díszpolgára* is.

A szlovák nemzetiség tudományos megismerésében és megismertetésében szerzett érdemei elvitathatatlanok. Kutatómunkájának, valamint szervező tevékenységének is köszönhető, hogy a magyarországi szlovákokról szóló ismeretek a hazai és nemzetközi

tudományos gondolkodás részévé váltak. Nagymértékben hozzájárult a szlovák és magyar tudományos kapcsolatok kiépítéséhez s elmélyítéséhez is.

Gyivicsán Anna születésnapja alkalmából a munkatársak, a barátok – a tudományos életben megszokott módon – köszöntő kötet kiadását határozták el, melynek kiadói a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete, az Országos Szlovák Önkormányzat, a Szlovák Tudományos Akadémia Néprajzi Intézete és az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Szláv Filológiai Tanszéke. A könyv megjelenését segítette a Miniszterelnöki Hivatal Kisebbségi koordinációs és intervenciók kerete, a Nem-

zeti Kulturális Alapprogram és a Lipa Magyarországi Szlovákok Szövetsége Közhasznú Alapítványa is. A tudományos tanulmányokat, szakmai írásokat tartalmazó kiadvánnyal a hazai és külföldi szerzők fejezik ki őszinte s igen látványos elismerésüket az ünnepeltnek.

A Magyarországi Szlovákok Kutatóintézete, a BARÁTSÁG folyóirat szerkesztői és olvasói nevében én is jó egészséget kívánok Gyivicsán Annának. Kívánjuk, hogy leljen szerettei körében még sok-sok örömet, valamint erőt és kitartást további tudományos tervei megvalósításához!

Hornokné Uhrin Erzsébet

BlickPunkt 2009

A közönség idén közel 19.000 szavazatot adott le a 338 benevezett képre a www.blickpunkt.hu honlapon. A Magyarországi Német Kulturális és Információs Központ (Zentrum) köszönetet mond mindazoknak, akik értékelték a képeket és hozzájárultak ahhoz, hogy izgalmas versenyre kerülhessen sor. A közönségtől a legmagasabb pontszámot kapott 33 kép került a zsűri elé, amely a három kategóriagyőztest és a különdíjasokat választotta ki. A döntést a BlickPunkt zárórendezvényén, november 14-én, Budapesten a Műcsarnokban ismerhette meg a nagyközönség: *Ambach Mónika*, a Zentrum igazgatónője és a zsűri – *Mayer Éva* (BARÁTSÁG folyóirat főszerkesztője), *Heinek Ottó* (Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának elnöke) és *Matzon Ákos* (képzőművész, Magyarországi Német Írók és Művészek Szövetsége Képzőművészeti Szekciójának elnöke) – átadta a díjakat és a különdíjakat.

Díjazottak és műveik

Legjobb fotó:

Schnell Melinda: Az élethez Hit kell

Legjobb archív fotó:

Huber Éva: Vaskúti legények, 1908.

Legjobb képeslap:

Herr János: Bogdan/Dunabogdány

A Neue Zeitung különdíja: **Schnell Melinda:** Bawaz/Babarc (képeslap)

A BARÁTSÁG
folyóirat
különdíja:
Manz Ingrid:
Egy kis pihenés
jár nekem
(archív fotó)

A többi díjazott felvétel a hátsó borítón látható.